Yıl: 6, Sayı: 21, Eylül 2019, s. 51-65

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Fatih ATLI¹, Ahmet BUĞA²

EV KADINLARININ ÖZ-ANLAYIŞLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özet

Çalışmanın amacı; Ev kadınlarının öz-anlayışlarının yaş, eş mesleği, evlilik süresi, çocuk sayısı, eğitim düzeyi, iş tecrübesi ve eş geliri değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise Hatay ilinde yaşayan ve basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 320 ev kadını oluşturmaktadır. Verilerin elde edilmesi için Deniz, Kesici ve Sümer (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan "Öz-anlayış Ölçeği (ÖAÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS Windows 25 programından yararlanılmış olup "Bağımsız örneklem T testi", "Tek yönlü varyans analizi, "Tukey HSD" ve "Tamhane T2" testleri kullanılarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; Ev kadınlarının öz-anlayışları eğitim düzeyi ve eş geliri değişkeni açısından anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Diğer sonuçlar ise şu şekildedir: 37 yaş ve üzeri ev kadınlarının öz-anlayışları 32-36 yaş ve 31 yaş ve altı grup aralığındaki ev kadınlarına göre daha yüksektir. Eşi emekli olan ev kadınlarının öz-anlayışları eşi serbest meslek sahibi olan ev kadınlarına göre daha yüksektir. 16 yıl ve üzeri evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları 6-10 yıl arası evliliği bulunan ev kadınlarına göre daha yüksektir. 2 ve üzeri çocuğu olan ev kadınlarının öz-anlayışları tek çocuğu olan ev kadınlarına göre daha yüksektir. İş tecrübesi olan ev kadınlarının öz-anlayışları iş tecrübesi olmayan ev kadınlarına göre daha yüksektir.

Anahtar kelimeler: Ev kadını, Öz-anlayış, Evlilik

THE EXAMINATION OF THE HOUSEWIVES' SELF COMPASSION IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Abstract

The aim of the study is to determine whether the self-compassion of housewives differ significantly according to age, spouse profession, marriage period, number of children, education level, work experience and spouse income. Descriptive scanning model was used in the research. The sample of the study consists of 320 housewives living in Hatay and selected by simple random sampling method. In order to obtain the data, the Self-Compassion Scale (SCS) which was adapted to Turkish by Deniz, Kesici and Sumer (2008) was used. SPSS Windows 25 program was used in the analysis of the data and the data were obtained by using Independent samples T test, One way ANOVA, Tukey HSD and Tamhane T2 tests. According to the findings; The self-compassion of housewives does not differ significantly in terms of education level and spouse income variable. Other results are as follows: The self-compassion of housewives aged 37 years and over is higher than that of housewives aged 32-36 years and 31 years and under. The self-compassion of housewives whose spouses are retired is higher than housewives whose

¹ Uzman Psikolojik Danışman, MEB, fatihatli01@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, buga@gantep.edu.tr

spouses are self-employed. The self-compassion of housewives who have been married for 16 years or more is higher than housewives who have been married for 6-10 years. The self-compassion of housewives who have 2 children or more is higher than housewives who have one child. The self-compassion of housewives who have work experience is higher than housewives who don't have any work experience.

Keywords: Housewife, Self-Compassion, Marriage

GİRİŞ

Bir toplumun gelişmişlik seviyesi göstergelerinden biri de kadına verilen değerdir. Kadınlar toplumda hem bir birey olarak hem de toplumun en önemli yapı taşı olan aile kurumunda anne rolünü üstlenmesi nedeniyle önemli bir yere sahiptir. Kendi evinin işlerini yerine getiren ve gelir getirici bir işte çalışmayan kimseler (TDK, 2006) olarak tanımlanan ev kadınlığının bir meslek olup olmadığı tartışıldığı günümüzde, bir yandan da süregelen feminist tartışmalarla birlikte kadınlık mı annelik mi paradoksu yaşayan kadın bireylerin üstlendiği roller nedeniyle kimlik karmaşası yaşadıkları düşünülmektedir. Ayrıca sanayi devrimi ile birlikte kadınların da iş hayatına atılmasının annelik rolünün üstlenilmesinde engel teşkil edebileceği toplumda yaygın bir kanı olarak yer alsa da bunun tam tersini iddia eden Bingöl (2014), Karabıyık (2012) gibi bazı bilim insanları ise bireyin mutluluğu açısından üretkenliğin önemine değinerek kadınların iş hayatına atılmalarını desteklemişlerdir. Bu bağlamda Neff (2003a) tarafından bireyin benliğini tehdit eden durum ve olaylar karşısında kendisine karşı daha nazik davranması olarak tanımlanan öz-anlayışın ev kadınları örnekleminde incelenmesine gerek duyulmuştur. Yapılan bu çalışma ise ev kadınlarının öz-anlayışlarının yaş, eş mesleği, evlilik süresi, çocuk sayısı, eğitim düzeyi, iş tecrübesi ve eş geliri değişkenlerinden etkilenip etkilenmediğini ortaya koymayı amaç edinerek yaşanan bu kısır döngülü tartışmalara farklı bir boyut kazandırmayı ve diğer araştırmacılara ışık tutmayı hedeflemektedir.

Problem Durumu

Araştırmanın hipotezleri şunlardır:

H₁= Yaş değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₂= Eş Mesleği değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₃= Evlilik Süresi değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₄= Çocuk Sayısı değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₅= Eğitim Düzeyi değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₆= İş Tecrübesi değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₇= Eş Geliri değişkenine göre Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada kullanılan model: Betimsel tarama modelidir. Betimsel tarama modelleri: Var olan durumu manipüle etmeden olduğu gibi kendi içerisinde betimlemeyi amaçlayan araştırma yöntemleridir (Karasar, 2012). Bu nedenle araştırmada ev kadınlarının öz-anlayış

düzeylerinin çeşitli değişkenlerden etkilenip etkilenmediğini ortaya koymak amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Hatay’da ikamet eden ev kadınları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2019 yılı içerisinde Hatay’da ikamet eden ve basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 320 ev kadını oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi: Örneklemdaki her katılımcının seçilme olasılığının eşit olduğu homojen bir seçim yöntemidir (Arıkan, 2004:141). Bu nedenle çalışmada basit tesadüfi örnekleme yönteminin uygulanması daha uygun görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini saptayabilmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, öz-anlayış düzeylerini ölçebilmek amacıyla ise Deniz, Kesici ve Sümer (2008) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Öz-Anlayış Ölçeği (ÖAÖ) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada yer alan katılımcıların Öz-Anlayış düzeyleri çeşitli bağımsız değişkenler açısından incelenmektedir. Bu değişkenler: yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, eş mesleği, eş geliri, iş tecrübesi ve çocuk sayısıdır. Araştırmacı tarafından geliştirilen ve değişkenleri içeren forma “Kişisel Bilgi Formu” adı verilmekte olup bu form ekte sunulmuştur.

Öz-Anlayış Ölçeği (ÖAÖ)

Öz-Anlayış ölçeğinin orijinali olan Self Compassion Scale (SCS) Neff (2003b) tarafından 26 madde ve 6 alt ölçek olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmaları ise Deniz ve ark. (2008) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin uyarlanan Türkçe versiyonunda toplam madde korelasyonu .30’un altında olan 2 madde çıkarılarak ölçek soruları 24 maddeden oluşturulmuş olup ölçeğin orijinalinin aksine tek boyutta toplandığı görülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmada araştırmacı tarafından <https://docs.google.com> adresinden online olarak oluşturulan anketlerin gönüllü 320 katılımcıya doldurtulmasıyla elde edilen bilgiler veri olarak kullanılmıştır. Online anketin ilk sayfasında katılımcıların bilgilendirilmesi amacıyla bir duyuru yayınlanarak katılımcılara araştırmanın önemi ve samimi verilecek cevapların bilimsel açıdan değeri ile ilgili birtakım uyarılarda bulunulmuştur.

Verilerin çözümlemesi yapılırken öncelikle ön analiz çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmaların ilki ilgili verilerin güvenilirliğinin ölçülmesidir. Daha önce geçerlik ve güvenilirlik testi yapılmış olan Öz-anlayış Ölçeğinin (ÖAÖ) çalışmanın örnekleminde yer alan 320 ev kadını katılımcının öz-anlayışlarının ölçülmesi için güvenilir olup olmadığı SPSS Windows 25 Programından faydalanılarak analiz edilmiş ve elde edilen analiz sonucuna göre Cronbach’s alpha (güvenilirlik değeri) ($>.894$) bulunarak $.70 < \alpha < .90$ olduğu için iyi derecede güvenilir düzeyde olduğu (George ve Mallery, 2003) ve yapılan normallik analizinde ise grupların normal dağıldığı görülmüştür. Bu nedenle çalışmada parametrik testler olarak kabul edilen Bağımsız örneklem T testi, Tek yönlü varyans analizi, Tukey HSD ve Tamhane T2 testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Yaş	Frekans	Yüzde
31 yaş ve altı	64	20,0
32-36	62	19,4
37 ve üzeri	194	60,6
Eş Mesleği		
Devlet Memuru	70	21,9
Özel Sektör Çalışanı	45	14,1
İşçi	43	13,4
Emekli	70	21,9
Serbest Meslek	92	28,8
Evlilik Süresi		
0-5 yıl	35	10,9
6-10 yıl	51	15,9
11-15 yıl	54	16,9
16 yıl ve üzeri	180	56,3
Çocuk Sayısı		
Yok	68	21,3
1 (Tek Çocuk)	115	35,9
2 ve üzeri	137	42,8
Eğitim Düzeyi		
İlkokul ve Okur-Yazar Olmayan	88	27,5
Ortaokul	46	14,4
Lise	127	39,7
Diğer (Yükseköğrenim)	59	18,4
İş Tecrübesi		
Var	130	40,6
Yok	190	59,4
Eş Geliri		
1-1000	33	10,3
1001-2000	82	25,6
2001-3000	89	27,8
3001 ve üzeri	116	36,3
TOPLAM	320	100,0

Katılımcılar arasında 31 yaş altında bulunan ev kadını sayısı 64 kişi (%20), 32-36 yaş aralığında olan 62 kişi (%19,4), 37 yaş ve üzeri olan ise 194 (%60,6) kişidir. Katılımcılar arasında eşi devlet memuru olan ev kadını sayısı 70 kişi (%21,9), özel sektör çalışanı olan 45 kişi (%14,1), işçi olan 43 kişi (%13,4), emekli olan 70 kişi (%21,9), serbest meslek sahibi olan 92 kişidir (%28,8). Katılımcılar arasında 0-5 yıl aralığında evliliği bulunan ev kadını sayısı 35 kişi (%10,9), 6-10 yıl arasında olan 51 kişi (%15,9), 11-15 yıl arasında olan 54 kişi (%16,9), 16 yıl ve üzeri olan ise 180 (%56,3) kişidir. Katılımcılar arasında çocuğu bulunmayan ev kadını

sayısı 68 kişi (%21,3), tek çocuğu bulunan 115 kişi (%35,9), 2 ve üzeri çocuğu bulunan 137 kişidir (%42,8). Katılımcılar arasında okur yazar olmayan veya ilkökul mezunu olan ev kadını sayısı 88 kişi (%27,5), ortaokul mezunu olan kişi 46 kişi (%14,4), lise mezunu olan 127 kişi (%39,7), yüksek öğrenim öğrenim mezunları (diğer) (ön lisans-lisans-lisansüstü) ise 59 kişi (%18,4) kişidir. Katılımcılar arasında iş tecrübesi bulunan ev kadını sayısı 130 (%40,6) kişi, iş tecrübesi bulunmayan kişi sayısı ise 190 (%59,4)'dır. Katılımcılar arasında eş geliri 1-1000 TL arasında olan ev kadını sayısı 33 kişi (%10,3), 1001-2000 TL arasında olan 82 kişi (%25,6), 2001-3000 TL arasında olan 89 kişi (%27,8), 3001 TL ve üzeri olan kişi sayısı ise 116 (%36,3)'dır. Genel dağılım değerlendirildiğinde; Katılımcıların yaklaşık 3'te 2'sini 16 yıl ve daha fazla süre evliliği bulunan 37 yaş ve üzeri ve 2 yada daha fazla çocuğu olan ev kadınlarının, katılımcıların yaklaşık 3'te 1'ini ise lise mezunu ve eş geliri 3001 ve üzeri olan ev kadınlarının oluşturduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların yaklaşık 3'te 2'sinin ise iş tecrübesi yoktur.

Tablo 2: Çalışmada Kullanılan Ölçek ile İlgili Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Öz-Anlayış	320	3,4441	,67918	-,436	,182

Tablo 2’de ölçek ile ilgili tanımlayıcı istatistik bilgilerine yer verilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirleyebilmek için öncelikle anlamlılık değeri ile ölçeğin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılması gerekmektedir. George ve Mallery (2010)’e göre; “Çarpıklık ve basıklık değerleri +2,0 ile -2,0 arasında” veya Fidell ve Tabachnick (2013)’e göre; “+1,5 ile -1,5 arasında ise ölçeğin normal dağıldığını ve parametrik testlerin daha geçerli ve güvenilir sonuçlar vereceğini ifade etmişlerdir. Yapılan analizde çarpıklık ve basıklık değerlerinin ise belirtilen parametrelere uyması nedeniyle çalışmada parametrik testler olan Bağımsız Örneklem T testi, Tek yönlü varyans analizi, Tamhane T2 ve Tukey HSD testleri kullanılmıştır.

Tablo 3: Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Güvenirliliği

Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach’s Alpha
Öz-Anlayış	24	.894

Tablo 3’te çalışmada kullanılan Öz-anlayış ölçeğine ait Cronbach’s Alpha değerinin (güvenirlilik değeri) .894 olduğu görülmektedir. Güvenirlilik analizi sonucu elde edilen Cronbach Alpha değeri $.70 < \alpha < .90$ olduğu için iyi düzeyde güvenilir (George ve Mallery, 2003). Bir başka literatür çalışmasına göre ise $.81 < \alpha < 1.00$ olduğu için “yüksek derecede güvenilir” denilebilir (Özdamar, 2002). Bu bağlamda çalışmaya devam edilerek güvenilir sonuçlar elde edilebilir.

Tablo 4: Yaş Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) ve Tukey HSD Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Yaş)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Öz-anlayış	31 yaş ve altı (a)	64	3,1979	,66206	10,068	,000	a-c b-c
	32-36 (b)	62	3,2863	,63727			
	37 yaş ve üzeri (c)	194	3,5758	,66743			

p<.05*

Tablo 4 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizi testinde (One Way Anova) analizinde anlamlılık değeri $p<.05$ olduğu için gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki anlamlı farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey HSD testinde 37 yaş ve üzeri ile 32-36 yaş ve 31 yaş ve altı grup aralığında bulunan ev kadınlarının öz-anlayış ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ortalamalara bakıldığında 37 yaş ve üzeri ev kadınlarının öz-anlayış ortalamalarının 32-36 yaş ve 31 yaş ve altı grup aralığındaki ev kadınlarının öz-anlayış ortalamalarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuca göre H_1 hipotezi kabul edilmektedir.

H_1 = Yaş değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 5: Eş Mesleği Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) ve Tamhane T2 Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Eş Mesleği)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Öz-Anlayış	Devlet Memuru (a)	70	3,3792	,78575	3,003	,019*	d-e
	Özel Sektör (b)	45	3,4500	,53467			
	İşçi (c)	43	3,4109	,78420			
	Emekli (d)	70	3,6780	,62979			
	Serbest Meslek (e)	92	3,3284	,60554			

p<.05*

Tablo 5 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizinde (One Way Anova) $p<.05$ olduğu için gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan Tamhane T2 testine bakıldığında eş emekli olan ev kadınlarının öz-anlayışlarının eş serbest meslek sahibi olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda “eş mesleğine göre ev kadınlarının öz-anlayışları anlamlı olarak farklılaşmaktadır” yorumu yapılabilir.

Bu sonuca göre H_2 hipotezi kabul edilmektedir.

H_2 = Eş Mesleği değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 6: Evlilik Süresi Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) ve Tukey HSD Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Evlilik Süresi)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Öz-anlayış	0-5 yıl (a)	35	3,1833	,70045	3,689	,012*	b-d
	6-10 yıl (b)	51	3,3064	,69186			
	11-15 yıl (c)	54	3,4275	,63677			
	16 yıl ve üzeri (d)	180	3,5389	,66880			
p<.05*							

Tablo 6 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizinde (One Way Anova) anlamlılık değeri $p<.05$ olduğu için gruplar arasında bir anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki anlamlı farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey HSD testinde ise 6-10 yıl evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları ile 16 yıl ve üzeri evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ortalamalara bakıldığında “16 yıl ve üzeri evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları 6-10 yıl arası evliliği bulunan ev kadınlara göre daha yüksektir” denilebilir.

Bu sonuca göre H_3 hipotezi kabul edilmektedir.

H_3 = Evlilik Süresi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 7: Çocuk Sayısı Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) ve Tukey HSD Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Çocuk Sayısı)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Öz-Anlayış	Yok (a)	68	3,3554	,74031	3,612	,028*	b-c
	1 (Tek Çocuk) (b)	115	3,3572	,67149			
	2 ve üzeri (c)	137	3,5611	,64024			
p<.05*							

Tablo 7 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizinde (One Way Anova) anlamlılık değeri $p<.05$ olduğu için gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey HSD testine bakıldığında 2 ve üzeri çocuğu olan ev kadınlarının öz-anlayışlarının tek çocuğu olan ev kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda “Çocuk sayısına göre ev kadınlarının öz-anlayışları anlamlı olarak farklılaşmaktadır” yorumu yapılabilir.

Bu sonuca göre H_4 hipotezi kabul edilmektedir.

H_4 = Çocuk Sayısı değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 8: Eğitim Düzeyi Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Eğitim Düzeyi)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P
Öz-anlayış	Okur Yazar Değil ve İlkokul (a)	88	3,4233	,65241	2,055	,106
	Ortaokul (b)	46	3,3062	,58665		
	Lise (c)	127	3,5502	,70105		
	Diğer (Yüksek Öğrenim) (d)	59	3,3545	,71788		
p<.05*						

Tablo 8 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizinde (One Way Anova) anlamlılık değeri $p>.05$ olduğu için gruplar arasında anlamlı farklılık yoktur. Bu bağlamda “eğitim düzeyine göre ev kadınlarının öz-anlayışları değişmemektedir” yorumu yapılabilir.

Bu sonuca göre H_5 hipotezi kabul edilmemektedir.

H_5 = Eğitim Düzeyi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 9: İş Tecrübesi Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları (Independent Samples T Testi)

Alt Boyutlar	Gruplar (İş Tecrübesi)	N	$\bar{X}$	Ss	t	P
Öz-Anlayış	Var	128	3,5625	,67265	2,800	,005*
	Yok	184	3,3462	,67003		
p<.05*						

Tablo 9 incelendiğinde yapılan bağımsız örneklem t testi (Independent Samples T Testi) analizinde anlamlılık değerinin $p<.05$ olduğu görülmektedir. Anlamlılık değerinin $p<.05$ olması iki grup arasındaki ortalamaların anlamlı olarak farklılaştığını ifade etmektedir. Grup ortalamaları incelendiğinde iş tecrübesi olan ev kadınlarının öz-anlayışlarının iş tecrübesi olmayan ev kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuca göre H_6 hipotezi kabul edilmektedir.

H_6 = İş Tecrübesi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 10: Eş Geliri Değişkeni Açısından Ev Kadınlarının Öz-Anlayış Ölçeği Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar (Eş Geliri)	N	$\bar{X}$	Ss	F	P
Öz-Anlayış	1-1000 TL (a)	33	3,3712	,78688	,448	,719
	1001-2000 TL (b)	81	3,4496	,57606		
	2001-3000 TL (c)	85	3,4956	,62424		
	3001 TL ve üzeri (d)	113	3,3975	,75256		
p<.05*						

Tablo 10 incelendiğinde yapılan tek yönlü varyans analizinde (One Way Anova) anlamlılık değeri $p>.05$ olduğu için gruplar arasında anlamlı farklılık yoktur. Bu bağlamda “eş gelirine göre ev kadınlarının öz-anlayışları değişmemektedir” yorumu yapılabilir.

Bu sonuca göre H_7 hipotezi kabul edilmemektedir.

H₇= Eş Geliri değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Ev kadınlarının öz-anlayışları; yaş, eş mesleği, evlilik süresi, çocuk sayısı, eğitim düzeyi, iş tecrübesi ve eş geliri değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; Yaş, evlilik süresi, eş mesleği, çocuk sayısı ve iş tecrübesi değişkenleri ile öz-anlayış ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ancak öz-anlayış ortalamaları ile eğitim düzeyi ve eş geliri değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Çalışmada yer alan “Öz-anlayış ile eğitim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır” bulgusu, Kara (2018) tarafından hemşirelerin Öz-Anlayışları ile merhamet yorgunluklarının incelendiği araştırmadaki “eğitim düzeyi açısından Öz-Anlayış anlamlı farklılık göstermemektedir” bulgusu ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte eğitim düzeyi değişkeninin incelendiği öz-anlayış çalışmalarının arttırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada yer alan “Öz-anlayış ile eş geliri değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır” bulgusu ile karşılaştırılacak herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle eş geliri değişkeninin incelendiği öz-anlayış çalışmalarının arttırılması literatür açısından önem arz etmektedir.

Çalışmada yer alan “37 yaş ve üzeri ev kadınlarının öz-anlayış ortalamaları 32-36 yaş ve 31 yaş ve altı grup aralığındaki ev kadınlara göre daha yüksektir” bulgusu, Bluth vd. (2017) tarafından ergen kızlar arasında yapılan araştırmada yer alan “yaşı büyük olan kızların küçük olan kızlara göre Öz-anlayış ortalamaları anlamlı farklılık göstermektedir” bulgusu ile paralellik göstermektedir. Buna rağmen Atlı (2019) ve Öztürk (2017) tarafından öğretmenler arasında, Kara (2018) tarafından hemşireler arasında yapılan araştırmalarda ise Öz-anlayışın yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Öz-anlayışın yaş ilerledikçe artması, bireylerin yaşam tecrübeleri ile doğru orantılıdır. Zamanla yaşam tecrübesi kazanan bireyler karşılaştıkları zorluklar karşısında daha temkinli davranmakta ve edindiği bilgilerle çatışmaları daha kısa sürede çözümleyebilmektedir.

Çalışmada yer alan “Eşi emekli olan ev kadınlarının öz-anlayışları eşi serbest meslek sahibi olan ev kadınlara göre daha yüksektir.” bulgusu ile karşılaştırılacak herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Eşi emekli olan ev kadınlarının öz-anlayışlarının eşi serbest meslek sahibi olan ev kadınlara göre daha yüksek olmasında zaman faktörünün belirleyici rol oynadığı düşünülmektedir. Çünkü; Emeklilerin serbest meslek sahiplerine göre eşleri ve çocukları ile geçirebileceği zaman daha fazladır. Bu bağlamda eşi emekli olduğu için evlilik birlikteliğinin getirdiği sosyal desteği daha fazla alma imkanı olan ev kadınlarının öz-anlayışlarının daha yüksek olması kabul edilebilir bir durumdur.

Çalışmada yer alan “2 ve üzeri çocuğu olan ev kadınlarının öz-anlayışları tek çocuğu olan ev kadınlara göre daha yüksektir” bulgusunu destekleyecek herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak Kara (2018) tarafından hemşirelerin öz-anlayışları ile merhamet yorgunluklarının incelendiği araştırmada çalışmanın aksine “Çocuk sahibi olma değişkeni açısından öz-anlayış anlamlı olarak farklılaşmamaktadır” bulgusu elde edilmiştir.

Çalışmada yer alan “İş tecrübesi olan ev kadınlarının öz-anlayışları iş tecrübesi olmayan ev kadınlara göre daha yüksektir” bulgusu ile karşılaştırılacak herhangi bir çalışmaya

rastlanmamıştır. Bu nedenle iş tecrübesi değişkeninin incelendiği öz-anlayış çalışmalarının arttırılması literatür açısından önem arz etmektedir. Bireyin iş tecrübesinin olması üretkenlik ve işe yararlılığın etkisiyle birlikte bireyin benlik saygısının yükselmesini sağlamaktadır. Birey iş ortamı nedeniyle arkadaş edinmekte ve farklı sosyal grup çevrelerine dahil olmaktadır. Bu nedenle iş tecrübesi olan ev kadınlarının öz-anlayış ortalamalarının iş tecrübesi olmayan ev kadınlarına göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada yer alan “16 yıl ve üzeri evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları 6-10 yıl arası evliliği bulunan ev kadınlarına göre daha yüksektir” bulgusu ile karşılaştırılacak herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle evlilik süresi değişkeninin incelendiği öz-anlayış çalışmalarının arttırılması literatür açısından önem arz etmektedir. Ev kadınlarının evlilik ile ilgili tecrübelerinin artması evlilik süreleriyle doğru orantılıdır. Bununla birlikte evlilik süresi arttıkça çiftlerin birbirlerini tanıma şansı daha da artmaktadır. Bu nedenle evlilik süresi arttıkça ev kadınlarının öz-anlayış ortalamalarına olumlu olarak etki ettiği düşünülmektedir.

Sonuçlar:

- 37 yaş ve üzeri ev kadınlarının öz-anlayış ortalamaları 32-36 yaş ve 31 yaş ve altı grup aralığındaki ev kadınlarına göre daha yüksektir.
- Eşi emekli olan ev kadınlarının öz-anlayışları eşi serbest meslek sahibi olan ev kadınlarına göre daha yüksektir.
- 16 yıl ve üzeri evliliği bulunan ev kadınlarının öz-anlayışları 6-10 yıl arası evliliği bulunan ev kadınlarına göre daha yüksektir.
- 2 ve üzeri çocuğu olan ev kadınlarının öz-anlayışları tek çocuğu olan ev kadınlarına göre daha yüksektir.
- İş tecrübesi olan ev kadınlarının öz-anlayışları iş tecrübesi olmayan ev kadınlarına göre daha yüksektir.
- Ev kadınlarının Öz-Anlayışları eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.
- Ev kadınlarının Öz-Anlayışları eş geliri değişkeni açısından anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Kabul Edilen Hipotezler:

H₁= Yaş değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₂= Eş Mesleği değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₃= Evlilik Süresi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₄= Çocuk Sayısı değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₆= İş Tecrübesi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Red Edilen Hipotezler:

H₅= Eğitim Düzeyi değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

H₇= Eş Geliri değişkenine göre öz-anlayış anlamlı farklılık göstermektedir.

Öneriler:

- Evlenmeden önce evlilik öncesi eğitime, evlilik süresince ise aile eğitimlerine katılımın sağlanması
- Eşler arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve çatışma çözme becerisi edinilebilmesi için aile danışmanlığı hizmetinin alınması
- Ev kadınlarının Halk Eğitimi Merkezleri kursları başta olmak üzere hobi, girişimcilik ve çeşitli meslek edindirme kurslarına katılımının sağlanması
- Aile üyeleri arasındaki bağın güçlendirilmesi için kaliteli zaman geçirmeye yönelik etkinliklerin artırılması
- Çocuk gelişimi ve eğitimine yönelik eğitimlere katılımın sağlanması

KAYNAKÇA

- Arıkan, R. (2004). *Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama*. Ankara: Asil Yayın.
- Atlı, F. (2019). Öğretmenlerin Öz-Anlayışları ile Mesleki Tükenmişlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi. İstanbul.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal Cinsiyet Olgusu ve Türkiye'de Kadınlık. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), 108-114.
- Bluth, K., Campo, R. A., Futch, W. S., & Gaylord, S. A. (2017). Age and Gender Differences in the Associations of Self-Compassion and Emotional Well-being in A Large Adolescent Sample. *Journal of Youth and Adolescence*, 46(4), 840-853.
- Deniz, M. E., Kesici, Ş., & Sümer, A. S. (2008). The Validity and Reliability Study of the Turkish Version of Self-compassion Scale. *Social Behavior and Personality*, 36(9), 1151-1160.
- Fidell, L. S., & Tabachnick, B. G. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Harlow: Pearson Education Limited.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update (4th ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- George, D. and Mallery, P. (2010) *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference 17.0 Update. 10th Edition*, Pearson, Boston.
- Güncel Türkçe Sözlük. (2006, Eylül 26). Mayıs 10, 2019 tarihinde Türk Dil Kurumu: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cd53855b8a756.71142669 adresinden alındı
- Kara, D. (2018). Hemşirelerin Merhamet Yorgunluklarının ve Öz-Anlayışlarının İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi. İstanbul.
- Karabıyık, İ. (2012). Türkiye'de Çalışma Hayatında Kadın İstihdamı. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(1), 231-260.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (22.Basım b.). Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Neff, K. D. (2003a). Self-Compassion: An Alternative Conceptualization of a Healthy Attitude to ward Oneself. *Self and Identity*, 2(2), 85-102.
- Neff, K. D. (2003b). The development and validation of a scale to measure self-compassion. *Self and Identity*, 2(3), 223-250.
- Özdamar, K. (2002). *Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1. 4.Baskı*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Öztürk, Ş. (2017, Ağustos). İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinde Öz-anlayış ile İşe Bağlı Gerginlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Toros Üniversitesi. Mersin.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

One of the indicators of the level of development of a society is the value given to women. Women have an important place in the society both as an individual and in the family institution which is the most important building block of the society. Today, it is discussed whether housewife is defined as a profession defined as people who do their own work and who do not work in an income-generating job (TDK, 2006), on the other hand it is thought that with the ongoing feminist debates, the female individuals experiencing identity confusion due to the roles played by women or motherhood paradox. In addition, although it is a common belief in the society that the introduction of women into business life with the industrial revolution may be an obstacle to assuming the role of motherhood, some scientists such as Bingol (2014) and Karabiyik (2012) claim opposite that is the importance of productivity for the happiness of they supported their entry into business life. In this context, the self-compassion defined by Neff (2003a) as being more gentle towards the individual's situations and events threatening his / her self should be examined in the sample of housewives. The aim of this study is to determine whether the self-compassion of housewives is affected by variables such as age, spouse, marriage duration, number of children, education level, work experience and spouse income, and aims to add a different dimension to these vicious circle discussions and to shed light on other researchers.

Method

The model used in the research: Descriptive scanning model. Descriptive scanning models are research methods that aim to describe the present situation as well as without manipulating it (Karasar, 2012). Therefore, in this research, descriptive screening model was used to determine whether the levels of self-compassion of housewives were affected by various variables.

The population of the study consists of housewives living in Hatay. The sample of the study consisted of 320 housewives who were resident in Hatay in 2019 and were identified by simple random sampling method. Simple random sampling method: It is a homogeneous selection method in which each participant in the sample has equal probability of selection. For this reason, the application of simple random sampling method was considered more appropriate (Arikan, 2004:141).

In this study, the Personal Information Form developed by the researcher was used to determine the demographic characteristics of the participants, and the Self-Compassion Scale (SCS) adapted to Turkish by Deniz, Kesici and Sumer (2008) was used to measure the levels of self-compassion.

Self-compassion levels of the participants in the study are examined in terms of various independent variables. These variables are: age, educational level, duration of marriage, spouse, income, work experience and number of children. The form, which was developed by the researcher and contains the variables, is called the Personal Information Form.

Self Compassion Scale (SCS), which was the original self-compassion scale, was developed by Neff (2003b) as 26 items and 6 subscales. The Turkish adaptation of the scale was conducted by Deniz et al. (2008). In the adapted Turkish version of the scale, 2 items with a total item correlation of less than .30 were subtracted and the scale questions were composed of 24 items and it was found that the scale was collected in one dimension unlike the original one.

In the study, the data obtained by filling the questionnaires created by the researcher online at "<https://docs.google.com>" 320 volunteer participants were used as data. On the first page of the online questionnaire, an announcement was made to inform the participants about the importance of the research and the scientific value of the sincere answers.

While analyzing the data, preliminary analysis studies are carried out. The first of these studies is to measure the reliability of the relevant data. The reliability and validity of the SPSS Windows 25 program were analyzed by using the SPSS Windows 25 Program. The reliability and validity of the Self-Compassion Scale (SPS) was used to assess the validity and reliability of the scale. ($> .894$) $.70 < \alpha < .90$ was found to be well-reliable level (George and Mallery, 2003) and normality analysis showed that the groups were distributed normally. Therefore, Independent Samples T, One Way Anova, Tukey HSD and Tamhane T2 tests which are accepted as parametric tests were used in the study.

Results

- Self-compassion averages of housewives aged 37 years and over are higher than housewives aged 32-36 years and 31 years and under.
- Self-compassion of housewives whose spouses are retired is higher than housewives whose spouses are self-employed.
- Self-compassion of housewives who have been married for 16 years or more is higher than housewives who have been married for 6-10 years.
- Self-compassion of housewives who have 2 or more children is higher than housewives who have one child.
- Self-compassion of housewives with work experience is higher than housewives who haven't any work experience.
- Self-compassion of housewives does not differ significantly in terms of education level variable.
- The self-compassion of housewives does not differ significantly in terms of the spouse income variable.

Discussion and Suggestion

The self-compassion of housewives was examined in terms of age, spouse, duration of marriage, number of children, education level, work experience and spouse income. According to the findings; It was found that there was a statistically significant difference between the variables of age, duration of marriage, profession of spouse, number of children and work experience and mean of self-compassion. However, there was no significant difference between self-compassion means education level and income level variables.

The finding that no significant difference was found between self-compassion and education level variable in the study, is consistent with Kara (2018) finding that self-compassion does not show a significant difference in terms of education level in the study of nurses' self-compassion and compassion fatigue. However, it is considered that it would be beneficial to increase self-compassion studies examining the variable of education level.

There was no study to compare the findings that there was no significant difference between self-compassion and spouse income variable. Therefore, increasing the self-compassion studies examining the spouse income variable is important for the literature.

In the study, 37-year-old housewives have higher self-compassion than the 32-36 years and 31-year-olds and under-housewife findings, Bluth et al. (2017) in the study conducted among adolescent girls “older girls compared to girls younger than the average self-compassion shows a significant difference” is parallel to the finding. However, in the studies conducted by Atli (2019) and Ozturk (2017) among teachers and Kara (2018) among nurses, it was found that self-compassion did not differ significantly according to age. The increase in self-compassion with age is directly proportional to the life experiences of individuals. Over time, individuals gaining experience in life are more cautious about the difficulties they face and can resolve conflicts with the information they have acquired in a shorter time.

There was no study to be compared with the finding that “self-compassion of housewives whose spouses are retired is higher than housewives whose spouses are self-employed.” It is thought that time factor plays a more decisive role in the self-compassion of housewives whose spouses are retired than housewives whose spouses are self-employed. Because; Pensioners have more time to spend with their spouses and children than self-employed. In this context, it is acceptable to have higher self-compassion of housewives who have the opportunity to receive more social support from marriage because their spouses are retired.

There was no study to support the finding that the self-compassion of housewives who have 2 or more children in the study is higher than housewives who have only one child. However, in the study by Kara (2018) in which nurses' self-compassion and compassion fatigue were examined, it was found that self-compassion did not significantly differ in terms of having a child.

There were no studies to compare the findings that self-compassion of housewives with work experience is higher than housewives without work experience. Therefore, increasing the self-compassion studies in which the work experience variable is examined is important for the literature. Having work experience increases the individual's self-esteem with the effect of productivity and usefulness. The individual makes friends thanks to the work environment and participates in different social groups. For this reason, the average self-compassion of

housewives with work experience is thought to be higher than housewives without work experience.

In the study, there were no studies to compare the findings that the self-compassion of housewives with a marriage of 16 years or more is higher than housewives with a marriage of 6-10 years. Therefore, increasing the self-compassion studies examining the duration of marriage is important for the literature. The increase in the experience of housewives related to marriage is directly proportional to the duration of marriage. However, as the duration of marriage increases, the chances of couples getting to know each other increase. Therefore, it is thought that as the duration of marriage increases, it has a positive effect on the average self-compassion of housewives.